

13.

Bölüm

YAŞLILAR VE COVID-19

Remzi BAHŞİ¹

1. COVID-19 pandemisi yaşlılar açısından ne ifade eder?
2. Yaşlılar niçin daha risklidir?
3. Yaşlılarda klinik seyir farklı olabilir mi?
4. Yaşlılarda izolasyon nasıl olmalıdır?
5. İzolasyon yapmak çözüm müdür?
6. İzolasyon dönemlerini nasıl geçirmelidirler?
7. COVID-19 pandemisi sürecinde yaşlıların yaşadığı sorunlar nelerdir?
8. Pandemi sürecinde yaşlı sağlığını korumak için neler yapılmalıdır?

GİRİŞ

COVID-19'un yaşlılarda mortalitesinin daha fazla olması yaşlı sağlığını korumaya yönelik özel önlemler alınmasına neden olmuştur. Ancak yaşlı sağlığını koruma amaçlı alınan önlemlerin bazı olumsuz etkileri de olmuştur. Bu olumsuz etkilerin azaltılması için, hastalık hakkındaki bilgilerimizin artmasıyla birlikte yaşlı sağlığını korumaya yönelik stratejiler de gözden geçirilmeli ve geliştirilmelidir.

YAŞLILARDA COVID-19 DEMOGRAFİSİ

COVID-19 vakalarının çoğunluğunu genç ve orta yaştaki bireyler oluşturmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) COVID-19 verilerine göre toplam vakala-

¹ Uzm. Dr. Remzi BAHŞİ, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Geriatri Bölümü drremzibahsi@gmail.com

KAYNAKLAR

1. WHO (2020) WHO Coronavirus disease (COVID-19) dashboard. (6/8/2020 tarihinde <https://COVID19.who.int> adresinden ulaşılmıştır.)
2. CDC (2020). Coronavirus disease 2019 (COVID-19). (13/11/2020 tarihinde <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/need-extra-precautions/older-adults.html> adresinden ulaşılmıştır.)
3. Worldometer (2020). Age, sex, existing conditions of COVID-19 cases and deaths. (26/11/2020 tarihinde <https://www.worldometers.info/coronavirus/coronavirus-age-sex-demographics/> adresinden ulaşılmıştır.)
4. TÜİK (2020). İstatistiklerle yaşlılar, 2019. (21/11/2020 tarihinde <https://data.tuik.gov.tr/Bul-ten/Index?p=İstatistiklerle-Yaslılar-2019-33712> adresinden ulaşılmıştır.)
5. Nanda A, Vura NVRK, Gravenstein S. COVID-19 in older adults. *Aging Clin Exp Res.* 2020; 32(7): 1199-1202. doi: 10.1007/s40520-020-01581-5.
6. Godaert L, Proye E, Demoustier-Tampere D, et al. Clinical characteristics of older patients: The experience of a geriatric short-stay unit dedicated to patients with COVID-19 in France. *J Infect.* 2020; 81(1): e93-e94. doi: 10.1016/j.jinf.2020.04.009.
7. D'Adamo H, Yoshikawa T, Ouslander JG. Coronavirus disease 2019 in geriatrics and long-term care: The ABCDs of COVID-19. *J Am Geriatr Soc.* 2020; 68(5): 912-917. doi: 10.1111/jgs.16445.
8. High KP, Bradley SF, Gravenstein S, et al. Clinical practice guideline for the evaluation of fever and infection in older adult residents of long-term care facilities: 2008 update by the Infectious Diseases Society of America. *Clin Infect Dis.* 2009; 48(2): 149-171. doi: 10.1086/595683.
9. Lauretani F, Ravazzoni G, Roberti MF, et al. Assessment and treatment of older individuals with COVID 19 multi-system disease: Clinical and ethical implications. *Acta Biomed.* 2020; 91(2): 150-168. doi: 10.23750/abm.v91i2.9629.
10. Arentz M, Yim E, Klaff L, et al. Characteristics and outcomes of 21 critically ill patients with COVID-19 in Washington State. *JAMA.* 2020; 323(16): 1612-1614. doi: 10.1001/jama.2020.4326.
11. Lian J, Jin X, Hao S, et al. Analysis of epidemiological and clinical features in older patients with Coronavirus disease 2019 (COVID-19) outside Wuhan. *Clin Infect tDis.* 2020; 71(15): 740-747. doi: 10.1093/cid/ciaa242.
12. Liu K, Chen Y, Lin R, et al. Clinical features of COVID-19 in elderly patients: a comparison with young and middle-aged patients. *J Infect.* 2020; 80(6): e14-e18. doi: 10.1016/j.jinf.2020.03.005.
13. Shahid Z, Kalayanamitra R, McClafferty B, et al. COVID-19 and older adults: What we know. *J Am Geriatr Soc.* 2020; 68(5): 926-929. doi: 10.1111/jgs.16472.
14. Perrotta F, Corbi G, Mazzeo G, et al. COVID-19 and the elderly: Insights into pathogenesis and clinical decision-making. *Aging Clin Exp Res.* 2020; 32(8): 1599-1608. doi: 10.1007/s40520-020-01631-y.
15. Panwar P, Kumar R, Belsiyal X. Loneliness, sociability and depression in old age home elderly. *Int J Community Med Public Health.* 2019; 6(10): 4331-4335. doi: 10.4103/0972-6748.57861.
16. D'cruz M, Banerjee D. 'An invisible human rights crisis': The marginalization of older adults during the COVID-19 pandemic - An advocacy review. *Psychiatry Res.* 2020; 292: 113369. doi: 10.1016/j.psychres.2020.113369.
17. Brooks SK, Webster RK, Smith LE, et al. The psychological impact of quarantine and how to reduce it: Rapid review of the evidence. *Lancet.* 2020; 395(10227): 912-920. doi: 10.1016/S0140-6736(20)30460-8.
18. WHO (2020). 2020 World Elder Abuse Awareness Day: the impact of COVID-19 on abuse and neglect of older people. (15/11/2020 tarihinde <https://www.euro.who.int/en/media-centre/events/events/2020/06/2020-world-elder-abuse-awareness-day-the-impact-of-COVID-19-on-abuse-and-neglect-of-older-people> adresinden ulaşılmıştır.)
19. Buz S. Yaşlı bireylere yönelik yaş ayrımcılığı. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi.* 2015; 14: 268.

- doi.org/10.17755/esosder.89453.
20. Cesari M, Proietti M. COVID-19 in Italy: Ageism and decision making in a pandemic. *J Am Med Dir Assoc.* 2020; 21(5): 576-577. doi: 10.1016/j.jamda.2020.03.025.
 21. Morrow-Howell N, Galucia N, Swinford E. Recovering from the COVID-19 pandemic: a focus on older adults. *J Aging Soc Policy.* 2020; 32(4-5): 526-535. doi.org/10.1080/08959420.2020.1759758.
 22. Jiménez-Pavón D, Carbonell-Baeza A, Lavie CJ. Physical exercise as therapy to fight against the mental and physical consequences of COVID-19 quarantine: Special focus in older people. *Prog Cardiovasc Dis.* 2020; 63(3): 386-388. doi: 10.1016/j.pcad.2020.03.009.
 23. Scroll.in (2020). COVID-19: In urban India, the elderly are grappling with hunger and fears of dying alone. (19/11/2020 tarihinde <https://scroll.in/article/961004/COVID-19-in-urban-india-the-elderly-are-grappling-with-hunger-and-fears-of-dying-alone> adresinden ulaşılmıştır.)
 24. Petretto DR, Pili R. Ageing and COVID-19: What is the role for elderly people? *Geriatrics (Basel).* 2020; 5(2): 25. doi: 10.3390/geriatrics5020025.
 25. Thindwa D, Garcia Quesada M, Liu Y, et al. Use of seasonal influenza and pneumococcal polysaccharide vaccines in older adults to reduce COVID-19 mortality. *Vaccine.* 2020; 38(34): 5398-5401. doi: 10.1016/j.vaccine.2020.06.047.
 26. Barazzoni R, Bischoff SC, Breda J, et al. ESPEN expert statements and practical guidance for nutritional management of individuals with SARS-CoV-2 infection. *Clin Nutr.* 2020; 39(6): 1631-1638. doi: 10.1016/j.clnu.2020.03.022.
 27. Agewell Foundation (2020). Agewell digital literacy program for older persons. (9/5/2020 tarihinde https://www.agewellfoundation.org/?page_id=5768 adresinden ulaşılmıştır.)
 28. Martínez-Alcalá CI, Rosales-Lagarde A, Alonso-Lavernia M, et al. Digital inclusion in older adults: a comparison between face-to-face and blended digital literacy workshops. *Front ICT.* 2018. doi.org/10.3389/fict.2018.00021.
 29. WHO (2017). Global strategy and action plan on ageing and health (2016-2020). (23/11/2020 tarihinde <https://www.who.int/ageing/GSAP-Summary-EN.pdf> adresinden ulaşılmıştır.)